

Styrelsen Informerar

- Priset för bästa examensarbete tilldelades Pernilla Regårdh, KTH, numer på Sweco, för sitt exjobb Which volumes have to be excavated? Exjobbet presenterades på Vårmötet och kan även hittas på nätverkets hemsida www.renaremark.se/arkiv/exjobb/
- Nätverkets webbredaktör och koordinator arbetar vidare med medlemsregistret men behöver medlemmarnas hjälp att kontrollera att uppgifterna i registret stämmer. Var det länge sedan du kontrollerade dina uppgifter eller om du har bytt arbetsgivare så kan du uppdatera dina uppgifter här www.bokningsplatsen.se/renaremark/login/login.aspx?SID=1
- Nätverkets första tematiska avdelning Förorenade Byggnader startade 2009-04-27. Intresseanmälan för att starta tematiska avdelningar inom andra områden tas emot av nätverkskoordinator Berith Juvonen.
- Styrelsen har haft en Kick off och planerat årets aktiviteter tillsammans med de regionala avdelningarna. Entreprenadfrågor och skälighet är två teman som kommer att lyftas upp under året. Redan nu har den 26/11 bokats för seminarium om skälighet i Göteborg. Håll utkik efter uppdaterat kalendarium på hemsidan!

/MARIA SUNDESTEN, ORDFÖRANDE

Nätverket Renare Marks nyhetsbrev distribueras till samtliga medlemmar i nätverket via e-post. Nätverket är öppet för alla intresserade. Enskilt medlemskap kan tecknas av alla, för företag finns korporativt medlemskap. Mer information finns på nätverkets hemsida eller kan fås genom att skicka e-post till nätverket. Bidrag till Nyhetsbrevet tas gärna emot.

Redaktion:

Krister Honkonen 031-368 10 69
krister.honkonen@fastighet.goteborg.se

Berith Juvonen 0910-29 27 02, 070-856 3555.
berith.juvonen@tyrens.se

Ansvarig utgivare:

Ordförande
Maria Sundesten 08-50630658
maria_sundesten@golder.se

Nätverket Renare Mark
c/o Ekorola Ab
891 42 Örnsköldsvik
info@renaremark.se
www.renaremark.se

VÅRMÖTET, 24–25 MARS, AULA MAGNA, STOCKHOLMS UNIVERSITET

Kunskapsprogrammet Hållbar Sanering

FÖR ALLA SOM håller på med efterbehandling av förorenade områden var det en glad nyhet att kunskapsprogrammet Hållbar Sanering valt att presentera en översikt av programmet vid Renare Marks Vårmöte. Vi var många som såg fram emot att höra om det omfattande arbete som pågått under flera år. Med det rekordstora antalet mötesdeltagare fick Hållbar Sanering möjlighet att uppfylla ett av sina mål – Kunskapspridning.

Som vanligt fungerade mötet som ett utmärkt tillfälle att träffa kollegor från alla delar av efterbehandlingsbranschen. Man började ana att käkmuskulerna skulle drabbas av träningsverk efter två dagars intensivt prat. Mötesorganisationen var mycket imponerande – med trevliga fika- och lunchpauser som gav tid att se alla intressanta posters och montrar.

Introduktionen till programmet Hållbar Sanering poängterade att kunskapsbehovet inom branschen är stort och en utveckling och spridning av kunskap krävs om resurserna för efterbehandling skall kunna användas på rätt sätt. En kolossal mängd material har genererats av Hållbar Sanerings 55 projekt. Fyrtiosex rapporter har hittills publicerats och fler kommer under våren. Genom dessa rapporter har ett stort kunskapsförråd byggts upp som underlättar för branschen att genomföra hållbara projekt och därmed bidra till att miljömålet Giftfri miljö uppfylls. Mötet lyckades med att ge en bra översikt av hela projektet och ge en vägledning till var inom Hållbar Sanering man kan hitta kunskap som krävs för att genomföra de olika stegen i ett efterbehandlingsprojekt.

Första dagens presentationer handlade huvudsakligen om riskbedömning. Principer och metoder som används vid hälsoriskbedömning och miljöriskbedömning presenterades. Föredragen täckte allt från bedömning av hälsorisker och miljörisker i mark och sediment, spridning av föroreningar till hantering av osäkerheter. De generella metoderna kompletterades med presentationer som fokuserade på speciella frågeställningar, såsom bildning av metylkvicksilver i sediment, lakbarheten av föroreningar i mark och hur biotillgängliga föroreningar är för människor. Jag uppskattade speciellt uppmaningen att strukturera planeringen av riskbedömningen så att de undersökningar och tester som genomförs verkligen kan svara på våra frågor om risker för människor och miljön. Exempel på tillämpning av modellerna och metoderna gav föredragen en verklighetsförankring med många handfasta råd och rekommendationer. Jag tror att arbetet inom Hållbar Sanering kommer att ha stor betydelse för hur vi genomför framtida riskbedömningar. Informationen om hur resultaten av olika metoder kan tolkas i en riskbedömning var speciellt värdefull.

Jag måste dock hålla med den forskare som drog slutsatsen att mer forskning behövs – för även om Hållbar Sanering har lett till utveckling av ett stort antal metoder och verktyg, finns det onekligen frågor som vi fortfarande inte har bra svar på.

Riskbedömningsavsnittet avslutades med en översikt av alla projekt inom området. Den fungerade som en utmärkt vägvisare till var vi kan hitta information för att förbättra våra riskbedömningar.

/Celia Jones, Kemakta Konsult AB

VÅRMÖTET, 24-25 MARS, AULA MAGNA, STOCKHOLMS UNIVERSITET

EFTER ETT INTENSIVT tisdagsprogram var det samling vid ölpumpen, ölet skummade och stämningen var hög när det så smått började knorra i magen och restaurangen slog upp porten vid sjutiden. Förväntansfulla tog vi plats vid de uppdukade borden och med omkring 400 personer till bords steg sorlet och ett och annat minne från studenttiden dök nog upp bland gästerna. Serveringspersonalen gled vant runt i salongen och menyn öppnade med Carpatio på souvas med syltade kantareller och riven vit Caprin följt av en alldeles utmärkt Gremolatabakad laxfilé från Vänö med vitvinsås. För att ytterligare trigga smaklöckarna bjöds på matchande viner och middagen avslutades med Mild chilispetsad apelsinpanacotta med chokladgarni och ett utmärkt dessertvin.

Bandet tog plats på scenen, Plain Vanilla, och en skön soulstämning sänkte sig över salongen. Samtidigt öppnade den intilliggande baren för dem som inte ville svänga sina små lurviga. Bandet strålade av energi och danssvängarna togs ut fram till midnatt då dansen och diskussionerna i baren avslutades och det var dags att vända hemåt för att ladda batterierna inför onsdagens program.

/Joakim Andersson, Region Mälardalen

DAG TVÅ INLEDDES med två koppar starkt kaffe innan första passets start eftersom det hade blivit lite senare hemgång från middagen kvällen innan än beräknat. Väl inne i föreläsningssalen försvann dock tröttheten. Om det var kaffets förtjänst eller Ingegerd Ask som inspirerade alla med sin pausgympa och hurtiga "BRAVIS-SIMO" eller alla intressanta föredrag går inte att säga. Kanske var det kombinationen av allt ovanstående. Föreläsningsblocken dag två utgjordes av Undersökningsmetoder, Riskvärderingar, Riskkommunikation och Kostnadseffektiva åtgärdslösningar. Väldigt intressant föreläsning om riskkommunikation mitt i en kris höll Sten Haage. Även om man själv förhoppningsvis aldrig behöver befinna sig som pressansvarig i en stormig situation så kunde man ändå ta till sig valda delar av Stens "budord" för kommunikation när man jobbar med förorenade områden. Andra intressanta föredrag var Dan Berggrens om provtagning i markvatten samt Johan Helldén och Peter Englövs föredrag om teknikutveckling inom sanering. Det trevliga med Vårmetet är inte bara presentationerna utan även att det ges ordentligt med tid för att besöka montrarna och hinna prata med sina kolleger. Att det var extra många deltagare den här gången var ju jätteroligt. Det är också roligt att se att utvecklingen hela tiden drivs framåt inom förorenad mark vilket även märktes vid den avslutande debatten. Vid varje vårmöte lär man sig något nytt och får nya idéer. Att man i år redovisade resultaten från projektet "Hållbar Sanering" var ju ett väldigt bra sätt att få veta vad projektet har kommit fram till. Dock önskar man att man gått en kurs i snabbläsning när man fick veta att kunskapsprogrammet hade resulterat i 50-talet rapporter. Men man får se till att plocka russin ur kakan. Jag ser redan fram emot nästa års möte och vill passa på att tacka alla medverkande som bidrog till dessa två givande dagar.

/Anna Sjöstedt, Tyréns AB

PRISBELÖNTA VINNARE

Rambölls stipendie för välförtjänt examensarbete inom miljö 2008 gick till Emma Johansson/Chalmers.

Nätverkets pris för bästa examensarbete 2008 gick till Pernilla Regårdh/KTH

NYA STYRELSEN:

Maria Sundesten, ordf. (Golder Associates AB)
Henrik Ekman, vice ordf. (Ekotec AB)
Christer Ramström, sekreterare (Västerviks kommun)
Michael Öhman, kassör (Tekniska kontoret Luleå kommun)
Yvonne Andersson-Sköld, ledamot (SGI)
Helena Segervall, ledamot (Lst Västmanland)
Rikard Setterlid, ledamot (Advokatfirman Lindahl KB)
Ingegerd Ask, suppleant (WSP Environmental AB)
Andreas Drott, suppleant (SLU)

EN KICK-OFF FÖR STYRELSEN och representanter från de regionala avdelningarna genomfördes i en otroligt vacker miljö på Marstrand utanför Göteborg. Nya i styrelsen är Maria Sundesten, Ingegerd Ask och Andreas Drott. Ny i de regionala avdelningarna är ordförande i Mälardalen Anna Fröberg Flerlage från Tyréns i Stockholm. En grov planering av årets verksamheter gjordes och det fanns även många bra förslag på seminarier & workshops att spara till framtida år!

**Hejdå
Ordförande!**

I BACKSPEGLN...

Nätverket startade 2001 och de första fyra årens pionjärer under ledning av Lisa Ledskog lyckades på kort tid bygga upp och växa verksamheten. De gjorde nätverkets vår- och höstmöte till självklara mötesplatser för alla aktörer som har förorenade områden som minsta gemensamma nämnare. Som tillträdande ordförande nummer två i föreningens historia funderade jag mycket på vad den nya styrelsen skulle kunna göra för att ytterligare utveckla nätverket. Fanns det verkligen något kvar att göra?

Under de fyra gångna åren har vi ökat samarbetet med de nordiska nätverken och med erfarenheterna av två NordRocs-konferenser i ryggen pågår planeringen för ett tredje möte i Danmark. De regionala nätverken har blivit fem till antalet och har funnit sin form som en mer "nära" mötesplats för studiebesök, föreläsningar och en och annan "after work". Styrelsen har också roat sig med att utveckla de administrativa rutinerna för att göra arbetet med till exempel medlemsregistrering, fakturering och ekonomisk redovisning enklare och effektivare. En förutsättning för nätverkets ökande antal aktiviteter är vår arvoderade koordinator som samordnar de i övrigt ideella insatserna vid arrangemangen. Vi ser också allt fler besökare på vår hemsida som ett tecken på att behovet av kunskap och erfarenhetsåterföring fortfarande ökar.

Fyra år går fort och det var fantastiskt att som final se att årets vårmöte med 450 deltagare fyllde stora delar av Aula Magna i Stockholm. Jag vill passa på tacka medlemmar och "mina" styrelseledamöter för ett gott och framförallt kul samarbete och önskar förstås den nya styrelsen med Maria Sundesten i spetsen lycka till med att förvalta och fortsätta utveckla nätverket. Vem vet om vi inte får se fler tematiska nätverk nu när förorenade byggnader har banat väg, eller kanske blir det bloggar och twitter?

/Marie Arnér

**Hej
Ordförande!**

Hej allihop!
Jag heter Maria Sundesten och är sedan årsmötet er nya ordförande. Detta blir mitt första år i nätverkets styrelse men efter att ha jobbat 2 år som koordinator och därefter ett år med Nordrocs har jag en god känedom om nätverkets verksamhet och känner mig manad att ta över stafettpippen efter Marie Arnér.

På Golder Associates arbetar jag främst med ebh-frågor och f.n. som byggladare vid saneringen av gasverksområdet i Hjorthagen där den nya stadsdelen Norra Djurgårdsstaden ska byggas. Ett stort och utmanande projekt som visar hur tvärvetenskapligt ebh-arbetet är samt behovet av samarbete mellan olika yrkesgrupper.

Jag vill satsa på att stärka samarbetet med de regionala avdelningarna för att fånga upp deras engagemang även på nationell nivå. Jag vill även satsa på nya medlemsgrupper och att fler av dem som äger eller förvärvat förorenade fastigheter ska intressera sig för våra arrangemang. Jag hoppas också att alla ni medlemmar vill hjälpa till att utveckla nätverket genom medverkan i våra aktiviteter och inte minst bidra med idéer för framtida arrangemang.

**GREEN REMEDIATION – INTERNATIONELL KONFERENS
OM HÅLLBAR MARKSANERING
9–10 NOVEMBER 2009, KÖPENHAMN**

Hur kan vi avlägsna en jordförorening som innebär risk för människors hälsa och miljö på ett hållbart sätt? Det är den övergripande frågeställningen för den internationella konferensen GreenRemediation, som äger rum den 9–10 november 2009 i Köpenhamn – en månad innan FN:s klimatomöte. Arrangörer är bl a danska EPA.

Läs mer på Renare Marks hemsida eller via länk till seminariets hemsida:
www.polytec.dk/GreenRemediation/

Call for abstracts – senast 8 juni!

**SEMINARIUM
OM SKÄLIGHET
OCH RISKVÄRDERING
– NRM SEMINARIUM
26 NOVEMBER 2009,
GÖTEBORG**

Vad är skäligt i efterbehandlingsprojekt? För vem sanerar vi och hur mycket ska vi sanera? Vilka aspekter ska vi beakta i riskvärderingen; ekonomiska, sociala, juridiska och miljömässiga aspekter? Hur?
Finns det enkla metoder?
Spännande seminarium planeras för fullt, passa på att boka in datumet!

FÖRORENADE BYGGNADER, STOCKHOLM 27 APRIL, WORLD TRADE CENTER

Renare marks tematiska avdelning Förorenade byggnader, Renare Mark och Sveriges Geotekniska Förening arrangerade ett seminarium om förorenade byggnader den 27 april på World Trade Center i Stockholm. Det kom 115 personer från Luleå i norr till Malmö i söder.

Ann-Kristin Karlsson från WSP berättade om projektet och metodiken, Anna Andreasson från Golder Associates och Morten Christensen från ALS Laboratory Group beskrev hur provtagning av luft och byggmaterial kan genomföras. Riskbedömningsmetodiken presenterades av Johanna Leback från SWECO och Lena Torin från Golder, varefter Inger Kindvall från Länsstyrelsen i Gävleborg berättade om undersökningar och åtgärder av byggnader inom Gävle gasverk. Mats Torring från Stena Recycling avslutade dagen med ett diskussionspass. Efter seminariet träffades de som ville vara med i nätverket Förorenade byggnader. Ann-Kristin Karlsson på WSP blev utsedd till samordnare för nätverket. Rapportering om nätverkets mål och aktiviteter kommer senare. Hör av dig till Ann-Kristin Karlsson om du vill vara med i nätverket ann-kristin.karlsson@wspgroup.se

Det händer i nätverket

19 maj
Region Mälardalen bjuder in till presentation av analysmetoder och instrument i samarbete med ALS Scandinavia o.s.a. senast 14 maj

2 juni
Renare Mark Syd bjuder in till studiebesök vid Kristianstads gamla gasverk o.s.a senast 20 maj

12 juni
Region Väst bjuder in till afterwork i Göteborg kring tema de nya riktvärdena

26 juni
Region Öst bjuder in till studiebesök till Johannesborgs Vaskverk utanför Askersund

Under hösten:
Region Norr planerar studiebesök till saneringen i Fagervik i Sundsvall

Region Syd planerar studiebesök till Klippans läderfabrik under augusti

Konferens

SWECO Under ytan
21-22 oktober 2009
<http://adata.attraction.se/sweco/underytan/>

GreenRemediation
9-10 november 2009,
Köpenhamn
Internationell konferens om hållbar marksanering
www.polytec.dk/GreenRemediation/

Ha en skön sommar!